

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg, gemeente Horst aan de Maas

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

28-06-2012 / rapportnummer 2374-98

1. Oordeel over het MER

De gemeente Horst aan de Maas stelt een bestemmingsplan op voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg. Het bestemmingsplan is onder andere kaderstellend voor de nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven in het LOG. Ten behoeve van de besluitvorming wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad van Horst aan de Maas is het bevoegd gezag in deze procedure.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (verder: de Commissie)¹ is van oordeel dat in het MER informatie ontbreekt die essentieel is om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming, namelijk:

- Inzicht in verschillende van de gehanteerde uitgangspunten, waardoor de gepresenteerde berekeningsresultaten verifieerbaar zijn.
- Voldoende inzicht in de mogelijke geurknelpunten en mogelijkheden om deze tegen te gaan.
- In het MER ontbreekt een alternatief waarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken van omliggende Natura 2000-gebieden uitgesloten kan worden.

De Commissie adviseert om een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het bestemmingsplan wordt genomen.

Los van het bovenstaande zijn het MER en de bijbehorende achtergrondrapporten goed leesbaar en helder van structuur. De vele tabellen en het uitgebreide kaartmateriaal vergroten de leesbaarheid, waardoor ook bestuurders en belanghebbenden een goed beeld kunnen krijgen van relevante milieuinformatie, mits de bovengenoemde tekortkomingen worden verholpen. Het MER besteedt naast de 'traditionele' milieuaspecten specifiek aandacht aan de effecten op de volksgezondheid.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden enkele aandachtspunten gegeven voor het vervolgtraject.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Uitgangspunten voor de effectbepaling

De effecten van de ontwikkelingen waar het bestemmingsplan in voorziet zijn helder en overzichtelijk gepresenteerd in tabellen, (contouren)kaarten en begeleidende tekst. De effecten zijn gebaseerd op verschillende berekeningen, waarvan de resultaten zijn opgenomen in de bijlagerapporten. De Commissie mist echter informatie over de gehanteerde uitgangspunten,

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

waardoor de gepresenteerde berekeningsresultaten niet goed verifieerbaar zijn. Specifiek ontbreekt de volgende informatie:

- In de bijlagen 'onderzoek geurhinder veehouderijen', 'luchtkwaliteitonderzoek' en 'stikstofdepositieonderzoek' is een vertaalslag gemaakt van de grootte van bouwvlakken naar emissies. Het is onduidelijk welke uitgangspunten daarvoor gehanteerd zijn. Voor een goed begrip is het noodzakelijk inzicht te hebben in de gehanteerde dieraantallen per situatie en de wijze waarop deze dieraantallen bepaald zijn. Dit geldt zowel voor de referentiesituatie als de beschreven scenario's.
- Een overzicht van de diverse gevoelige objecten, zoals (bedrijfs)woningen in en rond het plangebied op de contourenkaarten. Daardoor geven de kaarten onvoldoende duidelijkheid over de locatie van eventuele knelpunten in de referentiesituatie en/of per scenario en over de toe- en afname van de geurbelasting, geluidbelasting en luchtconcentraties ter plaatse van de gevoelige bestemmingen. Bij de beoordeling van de geurbelasting zijn niet alle (bedrijfs)woningen betrokken.
- De geurcontour van de Bio-energiecentrale (BEC) ontbreekt, waardoor het onduidelijk is welk effect de BEC (maximaal) toevoegt aan de geurhinder in het studiegebied. Het is niet mogelijk om geurcontouren te cumuleren, maar het inzichtelijk maken van deze contour maakt wel duidelijk waar geurcontouren overlappen en of dit tot knelpunten kan leiden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de bovengenoemde uitgangspunten te verduidelijken, zodat de alternatievenvergelijking beter navolgbaar wordt.

2.2 Geurhinder

De effecten op geur zijn beschreven in het MER en in het 'onderzoek geurhinder veehouderijen'. De daarin gepresenteerde contourenkaarten vormen op zichzelf een goede ondersteuning van de berekeningsresultaten. Naast de in § 2.1. genoemde uitgangspunten ontbreekt in het MER echter informatie die van belang is voor de besluitvorming:

- Uit het geuronderzoek blijkt dat het voornemen kan leiden tot overschrijding van de geurnorm bij enkele gevoelige bestemmingen. Bij één bestemming kan in het maximumscenario zelfs sprake zijn van een geurbelasting van ruim 44 ouE/m³, terwijl hier een norm geldt van 14 ouE/m³. Waar de geurknelpunten precies liggen en hoe hoog de geurbelasting is ter plaatse van de woningen in de referentiesituatie en het planscenario wordt niet duidelijk. Ook is niet duidelijk hoe met de geurknelpunten wordt omgegaan.
- De geurknelpunten zijn bepaald op basis van de voorgrondgeurbelasting in het MER. De voorgrondgeurbelasting van het maximum scenario is echter slechts van 4 bedrijven aan de Witveldweg vastgesteld². Voor een goed beeld van de geurhindersituatie en de verschillen daarin tussen de diverse scenario's is het nodig ook de voorgrondgeurbelasting van de overige bedrijven vast te stellen.³
- Vooral in het maximum scenario kan een forse toename van de geurhinder plaatsvinden. De bebouwde kommen van Horst, Grubbenvorst en Melderslo liggen op korte afstand van het plangebied. Desondanks wordt in het MER geconcludeerd dat het plan geen invloed

² Zie 'onderzoek geurhinder veehouderijen', pagina 19 en bijlage 6.

³ In het MER van de NGB is bijvoorbeeld de voorgrondgeurbelasting van het varkensbedrijf aan de Laagheide vastgesteld en bleek, dat er in de huidige situatie bij 6 woningen een overschrijding is van 14 ouE/m³.

heeft op de leefkwaliteit in de bebouwde kommen. Een onderbouwing hiervoor in geurbelasting en aantal geurgehinderden in de referentiesituatie en de scenario's ontbreekt.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER – op basis van bovengenoemde informatie over de geurbronnen en de gevoelige objecten – nader in te gaan op de te verwachten geurknelpunten en de mogelijkheden om deze te verhelpen.

2.3 Effecten op natuur/Passende beoordeling

Bij het MER is een Passende beoordeling opgenomen, aangezien significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten konden worden. De Passende beoordeling geeft een overzichtelijk beeld van de Natura 2000-gebieden, de instandhoudingsdoelstellingen en staat van instandhouding en de mogelijke effecten van het voornemen.

Voor de beoordeling van de effecten is vooral de toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen relevant, aangezien kritische depositiewaarden voor een belangrijk deel van de relevante habitattypen in de huidige situatie reeds overschreden worden. In de Passende beoordeling wordt nader onderbouwd dat aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Maasduinen, Deurnsche Peel & Mariapeel en Boschhuizerbergen in beide scenario's niet uitgesloten kunnen worden. Deze analyse is voldoende onderbouwd, al is de effectbeoordeling soms enigszins kort door de bocht.⁴

In het MER wordt geconcludeerd dat mitigerende maatregelen nodig zijn om aantasting van natuurlijke kenmerken te kunnen uitsluiten. Daarbij wordt de mogelijkheid genoemd om gebruik te maken van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), maar zolang deze niet is vastgesteld biedt deze geen mogelijkheden voor het onderhavige bestemmingsplan. In de Passende beoordeling en in het MER zijn geen mitigerende maatregelen beschreven waarmee aantasting kan worden voorkomen. Daardoor beschrijft het MER geen uitvoerbaar alternatief.⁵ Indien aantasting van natuurlijke kenmerken niet kan worden uitgesloten staat het Bevoegd Gezag voor de keuze om de ADC-toets te doorlopen danwel het voornemen aan te passen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de mogelijkheden te onderzoeken om aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden te kunnen uitsluiten.

---

⁴ De beschrijving van effecten op soorten is soms kort door de bocht, omdat nauwelijks wordt ingegaan op andere wezenlijke (externe) factoren die – naast de invloed van stikstof – van invloed zijn op de populatieontwikkeling. Voorbeelden:

- Voor de Nachtzwaluw wordt aangenomen dat stikstof geen effect heeft op de soort omdat deze in een bepaalde periode is toegenomen (Nachtzwaluw). Daarmee wordt voorbij gegaan aan de (positieve) invloed van andere externe factoren.
- Bij de Grauwe klauwier wordt verarming van de kwaliteit van het voedselaanbod genoemd als oorzaak van de slechte staat van instandhouding, terwijl de opbouw van de populaties van prooidieren juist beïnvloed kan zijn door stikstofdepositie via de vegetatie van het leefgebied.

⁵ De zienswijze van de Provincie Limburg onderschrijft dit door te stellen dat "niet is verzekerd dat de stikstofdepositie op de betrokken Natuurbeschermingswet-gebieden als gevolg van de beoogde ontwikkelingen in het LOG niet zal toenemen".

3. Overige opmerkingen en aandachtspunten voor het vervolg

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Gezondheid

In het MER is uitgebreid ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen op de volksgezondheid. Daarbij is uitgegaan van de resultaten van de onderzoeken naar geur, luchtkwaliteit, geluidhinder en externe veiligheid en is op basis van beschikbare literatuur een analyse uitgevoerd van gezondheidsrisico's door verspreiding van (dier)ziekten. Dit leidt tot de conclusie dat er enige negatieve effecten voor de gezondheid te verwachten zijn. Op basis hiervan is een aantal aandachtspunten en randvoorwaarden voor vervolgbesluiten geformuleerd.

De Commissie onderschrijft op hoofdlijnen de conclusies die in het MER worden getrokken, maar plaatst hierbij enkele kanttekeningen:

- De gezondheidseffecten worden in beide scenario's beoordeeld als licht negatief (behalve stofhinder), zonder dat dit helder is onderbouwd en zonder dat er verschil wordt gemaakt tussen beide scenario's. De afstanden tussen bedrijven kunnen per scenario echter verschillend zijn, wat tot relevante verschillen in effecten kan leiden.
- In het MER wordt bij verschillende aspecten en ook in het beoordelingskader de afstand tussen bedrijven en tussen bedrijven en gevoelige bestemmingen genoemd als criterium voor de kans op verspreiding van (dier)ziekten en blootstelling van omwonenden aan bijvoorbeeld endotoxinen. Er is echter niet duidelijk gemaakt hoe groot deze afstanden zijn en wat de verschillen per scenario zijn.
- De effecten op het criterium "stofhinder"⁶ worden neutraal beoordeeld met als argument dat er slechts een toename is van enkele microgrammen per m³ en de concentraties ruim onder de grenswaarden liggen. Ook onder de grenswaarden treden echter gezondheidseffecten op en er is een lineaire dosis-effectrelatie tussen fijn stof en gezondheidseffecten. De effecten zouden dus als licht negatief beoordeeld moeten worden.
- Het MER biedt geen volledig inzicht in de gevolgen voor de geurbelasting (zie § 2.2).

Deze kanttekeningen zijn naar het oordeel van de Commissie niet essentieel voor de besluitvorming omdat de vergelijking van alternatieven er niet wezenlijk door beïnvloed wordt. De Commissie adviseert om bij besluitvorming over het bestemmingsplan rekening te houden met de bovengenoemde kanttekeningen.

---

⁶ In het MER wordt de term "stofhinder" gehanteerd, waar gezondheidseffecten door fijn stof bedoeld wordt.

3.2 Effecten op gevoelige gewassen

In het MER is geen aandacht besteed aan de directe effecten van ammoniakemissie op rozen, fruitbomen en eventuele andere gewassen. Dit is niet essentieel voor de besluitvorming, maar wel relevant gezien de realisatie van het NGB in de nabijheid van de uit te breiden kwekerij van Coenders en het fruitteeltbedrijf maatschap Keijsers-Smits. Het bestemmingsplan maakt teelt van gevoelige gewassen op veel plaatsen mogelijk, ook binnen 25/50 meter van het NGB.⁷

De Commissie adviseert om bij besluitvorming aan te geven hoe met deze mogelijk conflicterende belangen wordt omgegaan.

---

⁷ Volgens het rapport Stallucht en planten van juli 1981 van het Instituut Plantenziektkundig Onderzoek dient een afstand van minimaal 25 meter te worden aangehouden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van de gemeente Horst aan de Maas

Besluit: vaststellen van het bestemmingsplan voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14, C18.2 en C18.4;
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Het bestemmingsplan is kaderstellend voor de nieuwvestiging en uitbreiding van verschillende intensieve veehouderijen binnen het LOG.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 5 januari 2010
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 8 januari 2010
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 9 maart 2010
kennisgeving MER in ‘Hallo Horst aan de Maas’ op 19 april 2012
ter inzage legging MER: 20 april t/m 1 juni 2012
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 16 april 2012
voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 28 juni 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Drs.ing. J. Bout (voorzitter)
dr. F.H. Everts
ir. M.H. Fast
drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)
ing. M.J.P. van Lieshout
ing. M. Pijnenburg

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- planMER LOG Witveldweg (7 maart 2012)
- Onderzoek geurhinder veehouderijen LOG Witveldweg (2 maart 2012)
- Historisch onderzoek landbouwontwikkelingsgebied Witveldweg te Horst (23 juni 2011)
- Onderzoek externe veiligheid LOG Witveldweg (2 maart 2012)
- Luchtkwaliteitsonderzoek LOG Witveldweg (2 maart 2012)
- Akoestisch onderzoek LOG Witveldweg (2 maart 2012)
- Memo Waterparagraaf LOG Witveldweg (20 februari 2012)
- Bureaustudie LOG Witveldweg, Onderzoek naar beschermde soorten en effectenstudie op EHS-gebieden en Natura-2000 gebied Maasduinen (23 februari 2010)
- Stikstofdepositieonderzoek LOG Witveldweg (8 maart 2012)
- Passende Beoordeling en natuurgebiedentoets LOG Witveldweg (7 maart 2012)
- Toelichting Voorontwerp bestemmingsplan LOG Witveldweg (9 maart 2012)
- Regels Voorontwerp bestemmingsplan LOG Witveldweg (9 maart 2012)
- Fijnstof (referentie) metingen in de gemeente Horst aan de Maas (mei 2012)
- Gezondheidkundig advies NGB Horst, GGD Limburg-Noord (4 mei 2012)

De Commissie heeft kennis genomen van 12 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 8 juni 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

